

Дзіцячая мастацтва

Год выдання 38-ы
№ 37 (2397)
13 мая 1969 г.
Аўторак
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАУ БССР

15 МАЯ НА РАДЗІМЕ У. І. ЛЕНІНА ПАЧЫНАЮЦА ДНІ КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСІ

АДРАС МАРШРУТА—УЛЬЯНАЎСК

Учора для ўдзелу ў Днях культуры Беларусі ва Ульянаўск выехала дэлегацыя на чале з намеснікам старшыні Савета Міністраў БССР Р. Я. Кісялёвым і вялікай група дзеячоў літаратуры і мастацтва.

Наш карэспандэнт папрасіў Р. Я. Кісялёва расказаць пра тое, як будучы праходзіць у старажытным волжскім горадзе Дні нашай рэспублікі.

— У гэты год—юбілейны, ленынскі, працоўныя нашыя краіны з небывалым уздымам працоўны, выконваючы і перавыконваючы вытворчыя планы, дабіваюцца высокай якасці прадукцыі, змагаюцца за права называцца лепшымі. І за ўсім гэтым паўстае сэрца і розум рэвалюцыі, сэрца і розум правадыра, чыя прадуманасць і заветы сёння ўвабляюць у жыццё. — сказаў Рыгор Якаўлевіч Кісялёў. — Сёння нам асабліва дарагія ленынскія, дзе жыў, вучыўся, працаваў і змагаўся працавіты, творчы мастацтва, якія яго хвалявалі, імёны мастакоў, чыя творчасць прыцягала яго ўвагу. Успамінаюцца словы Уладзіміра Маякоўскага: «Ён быў чалавек да канца чалавечы».

Паведка дзеячоў беларускай культуры і мастацтва ў горад дзяціства Ільіча — толькі адзін штырок у велізарных планах юбілейнага ленынскага года.

Звыш двухсот прадстаўнікоў нашай беларускай зямлі едуць у горад над Волгай. 15 мая ва Ульянаўскім драматычным тэатры адбудзецца ўрачыстае адкрыццё Дзён. На працягу тыдня на многіх пляцоўках гэтага цудоўнага рускага горада будучы гучаць беларускія песні, беларускае слова. Абудуцца творчыя сустрэчы ў вялікіх аўдыторыях і

тэатры. Павел Сцяпанавіч Малчанав успамінае аб сваёй сустрэчы з Дзмітрыем Ільічам Ульянавым, які прыхільна гаварыў пра яго работу над вобразам правадыра.

Вобраз вялікага Леніна жыве і ў другім фільме — «79 вясна». Былы партызан, ужо зусім немалады чалавек, расказвае, як яму дэвілася чучэ Леніна.

У гэты майскі дні на блакітных экранх Ульянаўска не раз з'явіцца цэлы беларускі тэлебачальнік. Зямлі Ільіча ўбачыць нарысы пра перадавых людзей Беларусі, пра пошроды нашага краю, пазнаёміцца з гераічнай біяграфіяй нашай рэспублікі. Дунюка, што мастацкі і дакументальныя фільмы, тэлевізійныя перадачы дадуць доволі поўнае ўяўленне аб сённяшнім дні Беларусі, аб нашым жыцці і справе.

Да Дзён Беларусі ва Ульянаўску нашы кампазітары ў сапраўды тэатральнай форме і выкананні падрыхтавалі новыя музычныя творы пра партыю і правадыра. Сюіта «Песні рэвалюцыі» ў аранжыроўцы народнага артыста СССР І. Жыноўіча прагучыць у выкананні народнага аркестра. У рэпертуары народнай артысткі СССР І. Нікіцінай — новая песня кампазітара Ю. Семінікі «Айчына». Хор пад кіраваннем народнага артыста СССР Г. Цітовіча выканае песню аб Ульянаўскай кампазітара І. Лучанкі на словы П. Харкова, напісаную спецыяльна да гэтых Дзён.

Намчаюцца таксама сустрэчы ўльянаўцаў з беларускімі паэтамі і празаікамі. На прылёжых гэтага горада з'явіцца вялікі выбар літаратуры. Жыхары Ульянаўска змогуць пабачыць на дзвюх выстаўках: фотаробат і жывяліцы, графікі і скульптуры. Яны зоймуць чатыры залы Ульянаўскага музея.

Дні культуры Беларусі ва Ульянаўску — яшчэ адно сведчанне таго, як ажыццяўляюцца ў нашай краіне ленынскія заветы, ленынская нацыянальна-патрыятычная палітыка, як народы нашай краіны ў адзіным шэрагу ідуць па шляху, наменчаным вялікім працавітам.

ПРЫРОДА нібы стварыла натуральны п'едэстал для горада, які даў свету Леніна. Ульянаўск узвыўся на волжскім адвонне, над велічным прастронам Волгі.

Радзіма Ільіча... Руская зямля, падсвечаная бярозамі, захавае непаўторныя сляды гісторыі.

Гораду Ульянаўску (былому Сямібірску) больш як трыста гадоў. Ён заснаваны баярынам Б. М. Хітраво ў 1648 годзе на высокім узгорку паміж ракамі Волгай і Свягай.

Дарэвалюцыйны Сямібірс быў тыпова глухім горадам. Яго аблічча ў асноўным фарміравалі саборы, царквы і манастыры, якіх было больш трыццаці.

Славу рускі пісьменнік, уладальнік Сямібірска І. А. Ганчароў, пісаў аб гэтым мёртвым царстве:

«Уся вуліца чуе, калі за явруст едзе павозка або стужка ботамі па маставой праходжы... Так і ханца заснуць самому, глядзячы на гэта зацішша».

Але было ў старым Сямібірску нямаля перадавых, разумных людзей. Сямібірс даў рускай літаратуры і навуцы відных дзеячоў — Карамзіна, Языкова, Ганчарова, Мінаева, Сечанава. Тут выраслі відомыя дзеячы М. І. Тургенеў і В. П. Іваншаў, актыўны рэвалюцыйныя рабочыя М. Пімаў.

Старонкі гісторыі горада ўпрыгожваюць імёны Сцяпана Раціна і Емяльяна Пугацова, а таксама відных дзеячоў рэвалюцыйнага руху і грамадзянскай вайны Варэніска, Тухачэўскага, Гая і многіх іншых выдатных людзей.

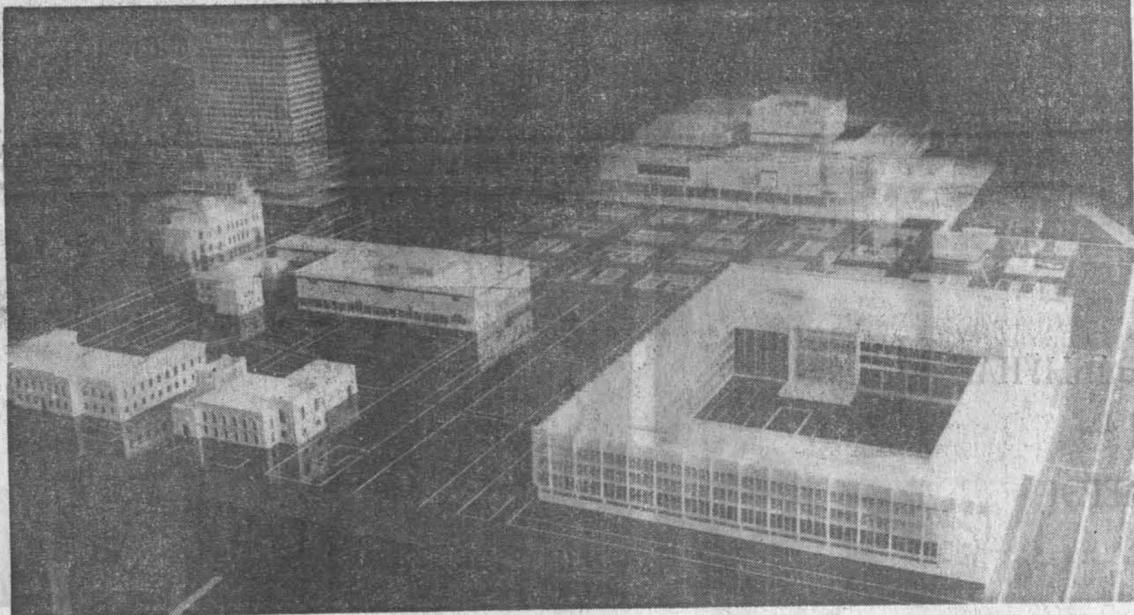
Так, сапраўды, амаль кожны куток ва Ульянаўску дышае гісторыяй. Помнік Н. М. Карамзіну ў зялёным скверыку. Бібліятэка, заснаваная Ім. Дом, у якой жыў І. А. Ганчароў, Альбіна і адна з іх даччы, апісаная ў яго раманах «Абрыў», «Дом, дзе нарадзіўся і жыў паэт Іван Іванавіч Ганчароў», «Дом, дзе нарадзіўся і жыў паэт Іван Іванавіч Ганчароў».

На ўльянаўскай зямлі — п'едэстал Карамзінскае і Языкова. Дарэчы, ісламскія адрабаваныя сямейныя помнікі, лаўраўт Ленынскай праці, народны мастак СССР А. А. Пластаў. На многіх, яго карніках нашы непаўторныя пейзажы.

Але наша галоўная, наша самая вялікая слава — невялікі драўляны дом на адной з ціхіх вуліц. Дом, ядзюму ўсёму свету. Тут прайшлі дзіцячыя гады Валодзі Ульянава. У Доме-музеі ўсё як было пры яго жыцці.

Малодшы брат Леніна, Дзмітрый Ільіч Ульянаў, які жыў у родным горадзе ў гады вайны (1941—42 гг.), у кнізе водгукаў музея пакінуў уэршны запіс:

«Як быццам ускура вельмі старое, даўняе. Павяла даўно забытым, але ў той жа час бяскожна блізім, дарагім. Ва ўсім бацьчына, чуюцца, адчуваюцца маці, бацька, і ён. Валодзь. Спачатку малыяны рыкавалі хлопчык, наземна жыццядарасны, вясёлы, абсалютна справядлівы і бездакорны ва ўсім, потым больш дарослы юнак, вельмі на-

Так будзе выглядаць цэнтральная частка мемарыяльнай зоны на радзіме Ільіча.

ТУТ КОЖНЫ КАМЕНЬ ЛЕНІНА ПОМНІЦЬ

стойлівы. Бясконца мілья і дзясяткі вобразаў. Слёзы падступаюць да старых вачэй, але на душы так хораша і ўтульна, што не хочацца выходзіць з абстаноўкі гэтага дома».

У невялікім скверы, у так званым «калочым садзіку», магіла Іх бацькі, выдатнага педагога Ільі Мікалаевіча Ульянава, на ёй сіпылы надмагільны помнік, пастаўлены Марыяй Аляксандраўнай. У апошнія паўтара гады свайго жыцця ў Сямібірску часта прыходзіў на магілу бацькі Уладзімір Ульянаў.

Духаварховы будынак, акружаны магнутымі талюмамі, — сярэдняя школа Імя У. І. Леніна. Тут вучыўся гімназіст Валодзь Ульянаў, адсюль ён з залатым медалем «апішоў у жыццё».

Кожная госьця абавязкова прыводзіць і да белага будынка з калонамі — Палаца кнігі Імя У. І. Леніна. У яго сховішчы — адным з буйнейшых на Паролжы — больш як мільён экзэмпляраў кніг. Тут калісьці вечарамі часта засяджваліся Валодзь Ульянаў.

Заўсёды многа наведвалі наў і ва Ульянаўскім філіяле Цэнтральнага музея У. І. Леніна.

Ленынскія мемарыяльныя зона. У самым сэрцы Ульянаўска, наземна жыццядарасны, вясёлы, абсалютна справядлівы і бездакорны ва ўсім, потым больш дарослы юнак, вельмі на-

перакінутым праз Волгу, прайшоў першы трайбус. Крута ўзвыраўся ён па адвонне, міма новага Палаца піянераў — да цэнтра горада.

Наперадзе перад вамі адкрытае вуліца Мінаева, уся ў зялёніне, — парадная магістраль 70-метровай шырыні.

Насустрач вырываецца патак аўтамабіляў. На борце многіх з іх — іпішылыя УАЗ з шматзначнай лічбай. Гэтыя машыны нарадзіліся тут, на Ульянаўскім аўтамабільным заводзе, новай і новай карпусы якога растуць за Свягай.

Тысячы людзей з самых далёкіх куткоў краіны, з асабліва едуць у наш горад, каб праісці па вуліцах, дзе «каждый камень Леніна помніць», каб наведваць дарагія сэрцу ленынскія месцы.

Ульянаўцаў заўсёды горада рады гасцям. Восі і зараз мы за хваляваннем рыхтуемся да Дзён беларускай культуры ва Ульянаўску, да сустрэчы нашых беларускіх сяброў.

Яны могуць быць упэўнены — у нашым горадзе, які славіцца гасціннасцю, яны знойдуць самай гарачы і сардэчны прыём.

І яшчэ вельмі добра, што ласанцы сям'явой Беларусі прыедуць да нас у майскую пару. У гэтую пару абуджэння зямлі асабліва вялікая Волга, асабліва лёгкая дыхаецца на яе прастронах. А прыгажосць таяна, што дух захоплівае.

Мы панажам нашым дарагім сабрам усё, чым багаты. Да хуткай сустрэчы!

В. КАРПЕНКА,
адказны сакратар Ульянаўскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў РСФСР.

Больш 34 тысяч кніг у бібліятэцы Палаца культуры Аршанскага Іл'нокамбіната. Каля 900 экзэмпляраў — кнігі Леніна і пра Леніна. На здымку вы бачыце загадчыка абанента бібліятэкі Валодзьку Майсееву (у цэнтры), калі яна дапамагае падароба літаратуры аб У. І. Леніне чытанам Ірыне Паўлаўне Кротавай (злева) і Ларысе Віктаравне Брыгуновай.

ДЗЕСЯТЫ ТРАДЫЦЫЙНЫ АГЛЯД ФІЛЬМАУ ПЯЦІ БРАТНІХ РЭСПУБЛІК

Заўтра ў Мінску адкрыцца дзевяты агляд кінэма і тэлефільмаў п'яці братніх рэспублік — Эстоніі, Латвіі, Літвы, Малдавіі і Беларусі.

Студыя «Беларусьфільм» пачае на гэтым аглядзе сваё аглядае работні на стаяці міністэрскага «Іван Манаравіч» і «Годзе да нестравай», а таксама дакументальныя фільмы — «Штрыхі да партрэта», «Падляванне са старым сабакам», «Нас падліла малодца», «Саматуба» і «Іначосіс» «Савецкай Беларусі» № 2.

Студыя Беларускага тэлебачання прадставіла на конкурс мастацкі фільм «Родзі адсюль» (па аповяданні І. Пташнікова «Сцяпан Жыжар са Сцешыца») і дакументальны кінэафільм «Зямныя паляны» і «Першы раз у першы клас».

Агляд кінэма і тэлефільмаў будзе праходзіць да 20 мая ў кінатэатрах «Партызан», «Пініер» і кінатэатра Дома мастацтваў. Пераможцы гэтага традыцыйнага агляду будуць адзначаны прызамі, дыпламамі і граматыямі. Газета «Літаратура і мастацтва» за лепшае ўвабленне тэма навагодняй творчасці ўстанова спецыяльны прыз для пераможцаў агляду.

ВЫСОКАЯ жудралява хучына, не саромеючыся, плача. Беранка дастае з сумкі фатаграфіі. Звычайныя сямейныя здымкі, але такія дарагія яе сэрцу.

Гэта наша маці, — паказвае Таіса Міхайлаўна Раціна. — А гэта — мой брат Коля, школьнік, а тут — курсант лётнай школы. А на гэтай картцы Коля ўжо лётчык.

Мужна змагаўся Мікалай Андрэйкіч з французскімі савратнікамі. Многа баваўх вылетаў зрабіў партыі. Пісаў дадому цэлыя пісьмы. А з ленына 1944 года родны і блізкі лётчык вестак ад яго больш не атрымаваў. Колькі ні шукаў, куды ні пісаў, адзін адка: «Загінуў без вестак».

Мінула 24 гады. Некажна сестра лётчыка Таіса Міхайлаўна атрымала пісьмо ад чырвоных следзупаў Чысцянскай сярэдняй школы Маладзечанскага раёна. У ім пісьмы паведамлялі родным, што знік самалят, камандзірам якога быў лётчык Мікалай Андрэйкіч, загінуў смерцю героя 30 чэрвеня 1944 года непадалюк ад іх роднай вёскі Чысць. У той час лётчыку было 23 гады.

А надалей ў дэлеі Ташкент, дзе жыў Таіса Міхайлаўна Раціна, ад чырвоных следзупаў прыйшоў другое пісьмо, у якім яны запрашалі сестру героя прыехаць у іх вёску.

Па дарозе ў Чысць Таіса Міхайлаўна завітала ў Мінск. Яна прыйшла ў Дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Экспазіцыя музея раскрыла ёй многа яркіх старонак мужнасці і адвагі свецкіх людзей у суровыя гады выпрабаванняў, расказала пра бітву за Беларусі.

У музеі какуль што яшчэ няма матэрыялаў пра знік, якім камандаваў лётчык Андрэйкіч. Але іх зборы, адшукаючы, і тысячы наведвальнікаў музея даведаюцца пра іх адзін аднаго падраб. Сапраўды, Дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны прыцягвае да сабе тысячы людзей. Ужо сёння за чатыры месяцы з яго экспазіцыяй, з яго унікальнымі матэрыяламі пазнаёміліся каля ста тысяч наведвальнікаў з розных раёнаў Беларусі, братніх рэспублік, краін сацыялістычнага лагера. Ко-

жную нядзелю ў Мінск прыедуць турысты з горада Леніна. Яны вельмі цікавацца гераічнай барацьбай мінскіх падпольшчыкаў з гітлераўскімі акупантамі, бітвай за Беларусі. Турысты аглядуць музей, сустрэкаюцца з гераічнымі падполцамі, глядзяць дакументальныя кінэафільмы... Усёй гэтай нялёгкай справай кіруе ў музей аддзел прапаганды, якім загадвае Вера Рамановская, сама была партызанка.

Штодзень у музей бываюць 20—30 экскурсіі. Расказу толькі пра адзін дзень работы музея. Зранку пазнаёміцца з яго экспазіцыяй прыйшлі работніцы «Озёрна-Грандоль». Яны сустрэліся з генерал-лейтанантам артылерыі, Героем Савецкага Саюза І. Жыгаравым, паглядзелі дакументальную стужку «Ніхто не забыты, нішто не забыта». А студэнты Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі спужалі ўспаміны творчы пра партызанскай бригады, Героя Савецкага Саюза Б. Булата. Група афіцэраў Беларускай вайскавай акругі пазнаёмілася з мемарыяльным комплексам вёскі Хатынь. Больш двухсот вучняў 8—10 класаў дзевяці траці Мінскай сярэдняй школы сустрэліся з афіцэрам М. Амелістым, а вучні 88-й школы — з б'юдым рэдыстам-партызанам У. Федаравым.

У музеі павялілі госьці з Польскай Народнай Рэспублікі. З яго экспазіцыяй іх знамліла супрацоўніца музея — была партызанка Вера Патрэвіч. Была падпольшчыца, партызанка Сера Левіна расказала турыстам са Злучаных Штатаў Амерыкі пра амерыканскіх фашысцкіх ахочнікаў на тэрыторыі Беларусі, пра калчлагеры, масавыя расстрэлы мірнага насельніцтва.

Было ў гэты дзень яшчэ шмат іншых экскурсіі.

Адзін дзень у музеі. Але які ён насычаны, амісты, як многа дав савецкім людзям, нагадваючы пра гераізм і мужнасць народа ў дні Вялікай Айчыннай вайны.

Я. КАЛЯДА.

У ЗАЛАХ ДЗІЦЯЧЫХ БІБЛІЯТЭК

Два разы ў тыдзень — у сераду і пятніцу тут сьвядома праводзіцца строгі закон аб цішыні. Менавіта ў гэты дні адну з залаў Мінскай абласной дзіцячых бібліятэкі дружна закупаюць юныя аматары кнігі. Пачынаецца чытанне мастацкіх твораў пра Ільіча.

Гэтыя чытанні спачатку меркавалася праводзіць для школьнікаў груп падоўжанага дня, — расказвае загадчыца аддзела бібліятэкі Я. Ламаносава, — але неўзабаве ў іх прынялі актыўны ўдзел і многія іншыя нашы чытачы.

Такія чытанні ўжо адбыліся больш за трыццаці. І кожнае з іх, дзякуючы ўмеламу падбору мастацкіх твораў, стала для юных аматараў кнігі радаснай падзеяй. У выкананні добрых чытацкіх прагучалі аповяданні пра Ільіча Соф'і Вінаградскай, Юрыя Якаўлева і другіх савецкіх аўтараў. Чыталіся ў бібліятэцы аповяданні беларускага пісьменніка Васіля Хомчанкі «Баравікі» і «Зван малака».

Чытанні, як адна з форм прапаганды кніг пра У. І. Леніна, знаходзяць зраз сваіх паслядоўнікаў

ПАРАСТКІ ДРЭВА ДРУЖБЫ

Украінская абласная газета «Вініцкая праўда» пад рубрыкай «Дрэва Друбы братніх літаратураў змясціла старонку «Слова Беларуска».

Старонка адраваецца артыкулам сакратара партарганізацыі Саюза пісьменнікаў БССР А. Кулашоўскага «Шлях вялікі, вельміны, у якім ідзе размова пра дасягненні беларускай літаратуры, пра тое, як пісьменніцкая арганізацыя сустрэла 100-годдзе з дня нараджэння У. І. Леніна.

На старонцы ў перакладзе на украінскую мову надрукаваны вершы П. Броўкі, М. Тана, А. Русана, В. Шымука, А. Ставера, а таксама аповяданне В. Хомчанкі «Баравікі».

У гэтым змешчаным групувае фотаздымкі народных пісьменнікаў Беларусі К. Крапівы, М. Лынькова і П. Броўкі.

Літаратурны вечар адбыўся ў адным з папарадзленіяў «Нярава-нашчымі» Беларускай вайскавай акругі. Пісьменнік М. Аляксееў расказаў салдатам і сержантам пра творы беларускіх пісьменнікаў на вайска-патрыятычную тэму, пра шэфіцкую работу пісьменніцкай арганізацыі ў часіях аўдэі, пра свае творчыя планы.

У 11 мая ў Брэсце адбыўся ініцыяміш. У гарадскім парку культуры і адпачынку пакупнікам быў прапанаваны багаты выбар літаратуры, асабліва кніг, прысвечаных Каўнцэстыву партыі і яе заснавальніку У. І. Леніну, творца Беларускага пісьменніцкага саюза і ініцыятарамі прынялі ўдзел пісьменнікі А. Пальчускі, У. Іалеснін, М. Капылюк, М. Рудноўскі, літаратурна-навука А. Гардзіч.

Б. БРАДЗЕЦКАЯ.
І. КУЛІК.
А. ГАРДЗЕЯ.

Андрэй МАКАЕНАК

У ПАМ'ЯЦІ НАЗАУСЁДЫ

Гэта сказыла жывіцца вельмі чулыя да чалавечай драбноты. Нідзюна ўключыла я прыемнікі і раптам чую голас: «Які тані знаёмы, такі ласкавы, такі свой. Адрозы пазнала — Глебаў, і на душы стала радасць, светла, нека, цела-цела. Ну, нібы спаткаліся роднага, блізкага, дарагога чалавека. На пачатку нават задышлася, што яго няма; быццам то, што ён памер — гэта недарэчны сон».

Прыгадаў гэтыя словы не толькі таму, што ў іх выказана глыбокая павага і шчырае любоў да Глеба Паўлавіча, але і таму, што ў іх падмечана асаблівае таленту вайніага артыста: прывядзены, абаялівы, чароўны, душныя.

Люды любіць гумаў і тых, хто мае пачуццёвы характар. А Глеб Паўлавіч быў шчодр адроны гумаў і ўмельствам карыстацца ім тонка, мякка, спагадліва, незалежна і беспрывада, калі яму даводзілася высілава чалавечы слабы характар, дабрага па прыродзе чалавека, але жыццёвымі абставінамі пастанавленага ў смешнае становішча.

Убачыўшы на сцэне хоць бы адзін раз вобраз, створаны вядомым артыстам, запамінаеш іх на ўсе жыццё, іны становяцца як бы бліжэй знаёмымі.

Была ж так, што жыўшы па суседству з чалавекам многа гадоў, здаецца і ведаеш яго, а расказваючы аб ім і чыма чаго. А тут, на спектаклі, да яшчэ небудзь дзве ці тры гадзіны вобраз так увасобіўся ў памяць не толькі сваёй чалавечай сутнасцю, але і ўсім сваім характарам і характары, быццам усё жыццё назіраў за чалавекам.

У гэтым жыцці адна цудоўная рыса вайніага мастака: уважлівае да чалавекі казралнасць, эмпатыя, эмпатыя чалавекам.

Глеб Паўлавіч запамінаў мне не толькі сцэнічнымі вобразамі. Мы часта сустракаліся і, кожная сустрачка для мяне была прыемнай, бо Глеб Паўлавіч і ў жыцці, у быццё быў добры, мяккі, спагадлівы, чужы і ўмеў выслухаць і налі трыба, судзіць, шыбра, па-свойску.

Такім жыццём, сваім, бліжэй ён і заставаўся ў мяне ў памяці назаўсёды.

Заір АЗГУР,
народны мастак БССР.

ГНЕЎ І ЛЮБОВ

Саме яркае уражанне — Гарпагон у «Скупым».

Аб ім мы часта гаварылі з Глебам Паўлавічам. Помню яго словы: «Я хачу, каб мой Гарпагон быў смешным аж да агіднасці, але да такой, каб яго ўрашчэраць глядзі і пашчадаваць, як ніка можа ўпасці чалавек і яшчэ — не, чалавек не нараджаецца скупым і злым, ён заўсёды можа вярнуцца на светлы шлях».

Я назваў бы гэтыя артыста вядомым сатарыям у вобразам. Вырываючы загані ў сваіх персанажах, Глебаў паслядоўна сцвярдзанаў думку аб высокім прызначэнні чалавека.

Помню, як захапіўся Глебаў вобразамі ўладзіслаў Галубон. Ён і быўра Кюбца аіраў за тое, што той саваў «Гутай» хоць трохі дапамог уявіцца на тэатральнай Беларусі Аліптрым востатам — У. Крыловічу (праўда, гэты артыст і да «Гуты» быў вядомы). М. Зораву і Г. Глебава. Сам Глебаў чародны мастак, Галубон узрушана

гаварыў пра народнасць у анцэрскай творчасці гэтай тройцы.

Здаецца, мне давялося бачыць Глебава на ўсіх яго ролях. І асабліва ён радаваўся душой, калі яго персанаж успрымаўся не толькі жыццёва прайздывым, а і абаялівым сацыяльным тыпам. Паўраюна, часта артыст іграў так званым адмоўным характарам, але заўсёды вяртаўся да тэатра з глыбокай верай у чалавечы, дзякуючы жыццёва-прадмысловаму мастацтву Глебава. Бо светлы, гуманны па прыродзе талент мы адчуваем і тады, калі мастак стараецца пачварны вобраз. А Глебаў артыст з абарой смеху змагаўся за светлы ідэалы, без якіх негды жыццё і чыра не адродзіцца. Таму я бярэ на себе смеласць параўнаць яго талент з талентам такога вышынні, як Барламаў і Чалчын. Шодам-Алексам і Чэхаў, Ігар Ільінін і Рамеўскай... Можна лічыць сабе шчаслівым, калі ты быў сведкам такой творчасці!

3 НЕЗАБЫУНАЙ ГАЛЕРЭІ

Гарпагон («Скупым»), Кропля («Канстанцін Заслонаў»), Пустарэвіч («Паўліна»), Корч («Люді на балочы»).

НАРАДЖІЎСЯ ў 1899 годзе 11 мая ў горадзе Ваўнянску ў сям'і чыгуначніка. У бацькі — слесаря паравозага дэпа, пазней — наглядчыка на тэлеграфі — была шматлікая сям'я (пяць душ дзяцей), з заробку былі даволі шчыльны. Маці працавала настаўніцай у чыгуначнай школе.

Г. ГЛЕБАЎ

МОЙ ШЛЯХ У МАСТАЦТВА

Пачну з дзяцінства, бо і ў наступным мам артыстычным жыцці нямада зарпаілася для стварэння роляў з тых успамінаў мінулага. У якіх было багаца прызапашана непасрэдных уражаннаў.

Сваёмае дзяцінства маё прайшло на станцыі Вірзула. Цяпер гэта горад Каўтоск, а тады была маленькая чыгуначная станцыя, на якой аднастаінасць і сум перамажылі-адарэанымі: пакарэм, зобойствам, рабаванымі, боікам, мадэбнам, вяселлям, пахаванымі. Абываўшы жыў мірна і шча. Свейкай лліньню ў янульчым жыцці гэтай станцыі былі амагарскія спектаклі, якія па-майстарску падлажыў мой бацька — Павел Мікалаевіч Саровін. Тэатральнага намішаным, вядома, на станцыі не было, і спектаклі даводзілася ставіць у харчовым пункце вайска часці (толькі ў 1903 годзе на ерды і амагарскія спектаклі і чыёсныя дацатны пабудавалі ў Вірзуле тэатральную аудыторыю).

Усе рэпетыцыі, падрыхтоўка да спектакляў і балаў праходзілі ў вышай кватэры. Бацька адшукаў «самародкі» сярод рабочых, слухачых і цягнуў дахаты. Маці садзілася за дападатны раяль і пачыналася праба голасу. Успамінаюцца рабочы Барышч, вядомы дзяцюк з густым басам — калі ён спяваў поўным голасам, у пакоі дрыжалі шыбы. Вялі Паўлюска, дачка слесаря, мела моцнае кантралява. Машыніст Сняжкоўскі — прыемны тэнар... Сябра бацькі Аляксандр Іванавіч Макараў, таленавіты музыкант, майстар музычнага адуцтва, харчаву чае рахункаводам у кватэры. Ён вяртаўся іграў на ўсіх інструментах, падлімаў любіць музыку і стварыў у Вірзуле з чыгуначных рабочых пудоўныя духавыя аркестры. І вось, заўзята працуючы месцамі, гэтыя людзі ставілі дзівосныя спектаклі.

Сярод папер, якіх захоўваюцца ў сямейным архіве Г. Глебава, былі знойдзены і немалыя старонкі, напісаныя Глебам Паўлавічам у форме аўтабіяграфічных нататкі. На слуховыя-анкетны «май» гэта не падобна. Магчыма, зябэр, робчы нататкі, браў разгон на мемуарную кнігу. Ва ўсёй гэтай справе, такія думкі пры знаёмстве з рукапісам з'яўляюцца.

Прапануючы чытачам старонкі, напісаныя Г. П. Глебавым.

Памятаю падрыхтоўку аперэты «Лёгкая карвалерыя». З Балты прыехаў спецыяльна кравец Соніс са сваімі чалідамі. З Адэсы прывезлі танюну і ў нас на кватэры арганізавалі пашывачную майстарню. Усе суседзі пазносілі свае швейныя машыны і шылі з калоратага атласа мудрагелістыя касцюмы: дзвухчаты — спаднічкі, кісейныя блузы, карсажы, мужчынам — блакітныя гусарскія мундыры з бэльмі шпурмі, бутарфорскія фракі з чорнага каленкура.

Ставілі трысама «Наталю-Наталю», «Запорожцаў за Дунаем», але касцюмы ўжо не шылі. Бацька ездзіў у Кіеў і прывозіў поўныя сундукі гатовых касцюмаў з вядомага тады тэатра Садоўскага. Для «Рэвізора» і «Жаніцбы» Гоголя, «Вяселля Крачынскага» Сухова-Кабалына, п'есе Астроўскага касцюмы браіліся ў Салаўкоўскім тэатры прапранат. Вацьку добра вядома ўсюды. Ён сам у маладосці іграў у гэтых тэатрах, і яго энтузіязм гарача падтрымліваў артысты, шлч насустрач, дамагалам.

З якім непрыемнем і асадолай мы, дзеці, чакалі вечаар Зябярэмся ў патаемныя куткі і з замёрзеным сэрца наглядзем за ўсімі, што адбываецца.

Памятаю, як бацька муштравал сваіх аматараў. Вось Аксана і Андрэй спяваюць дзят. Рука палаяны на плечы аднаму, а стаіць на адлегласці. Бацька, трохі адхіліўшыся, свабодна праходзіць паміж імі і абурэацца: «Ну, хто гэтак абдымаецца?! Пачынае панававаць, як трэба ставіць, як руці трымаць, абіць і г. д. Усе смяюцца».

Гэта ўсё і нам добра запамінаецца. Дзякуючы такім рапетыцыям, мы, дзеці, ведалі ўсе ролі напаміць, усе арні, дзяты, і любілімы нашымі гульнямі быў тэатр, мы з дакладнасцю ўзнаўлялі ўсе першыя і персанажы п'есе. Ад гульняў пераходзілі да сур'ёзных пастановам. Вучыліся мы ўсе ў чыгуначным двухкласным вучылішчы, а там маці кіравала дзіцячым драмгуртком...

У 1907 годзе бацька і маці мае сталі дамагача пераводзе ў такі горад, дзе ёсць гімназія.

назі. І тут атрымоўвалася так, што бацьку пераводзіць, а маці пакідаюць, ці маці пераводзіць у адзін горад, а бацьку ў другі. Нарэшце маці адважылася — паехала ў Кіеў да начальніка дарог Немішаева, дабілася аудыенцыі і выклала яму сваё становішча. Ён мілашча ўсё выслухаў і заявіў, што неабавязкова дзядзей вучыць у гімназіі, дастаткова, маўляў, ім двухкласнага вучылішча. Тут маці не вытрымала і такую істарыку закінула... Яна крычала, што апошняю канулю з сабе прадасць, а дзеці атрымоўваюць адукацыю. Начальнік перапахоўваў, прыпаваў маці вядзі і напісаў рэзалюцыю: перавесці сям'ю ў горад Вендэраў.

У 1907 годзе мы туды пераехалі, але ў гімназію пастаніў нашаму брату аказацца не так лёгка. Эканамы ўсе мы адналі на пяцёрні, а месці для нас не аказалася. Ужо і заняткі пачаліся. Балоча і крыўдана ма — усё вучацца, а мы накупілі кнігі і самі займаемся...

І тут дапамог тэатр! Вацька які прыехаў у Вендэраў, зараз жа пазнаёміўся з мясцовымі аматарамі і яго запрасілі рожысерам у мясцовы гурток. Ён, не доўга думачы, падрыхтаваў спектакль у карысць... жаночай гімназіі. Ставілі «Вяселле Крачынскага». Збор поўны. Вечаар удаўся на славу! Начальніца жаночай гімназіі Яўдзімія Патроўна Салаўёва прыпыла за музыкі, дзякуе вацьку, маці і незарон гэтак прайшоўся: «Здаецца, вацьку дзядзяткі трымаці эканамы ў мяне, акраў вываляўся месца, заўтра ж прыводзіце іх». Так і нам адрыліся дзверы гімназіі! І ў нас, дзядзяткі, стварылася уражанне, што тэатр — гэта сіла!

І канечне ж, ніводнага вечаар у гімназіі не абходзілася без нас. Яны дэкламавалі, спектаклі — усюды нас выбіраілі. Летам на кніжках прыходзілася працаваць, каб зарабіць на падручнікі і на плату за гімназію. Я з бацькам з 12 гадоў ездзіў рабочым па рамонт тэлеграфнай лініі.

Акрамя ўсёга я захапіўся музычнай. У гімназіі быў духавы аркестр, і я іграў на ўсіх інструментах. Калі ў 1914 годзе капельмайстра наша-

га прывялі ў армію, мне даручылі кіраваць гэтым аркестрам.

У нас быў вялікі двор, і мы абсталявалі ў ім хатні тэатр. Дзе самі малалыя дэкарацыі, набудавалі сцэну і легам наладжвалі платанія спектаклі ў карысць раненым. Гімназічны аркестр збіраў імаг публікі, іграў у антрактах. Мы ставілі чахаўскія вадзілі, малярэўскія п'есе.

Калі ў 1918 годзе румыны занялі Бесарабію, мы эвакуіраваліся з Вендэраў і жылі ў вагонах восем месяцаў, пакуль бацька і маці не ўладкаваліся ў горадзе Ваўнянску. Гэта было ў разгэ трамдзінскай вайны. Я паспеў ужо скончыць гімназію. Вацька настаў, каб я пастаніў у Адэсі поліграфічны інстытут. Год я там правучыўся, падрыхтоўчы ў тэатры і аркестры. Летам ездзіў на прагнык памочнікам машыніста, але захвараву тубама. А бацька ад яго памёр... Сам я галадала, аб далейнай вучобе не чага было і думачы. Мы сталі працаваць у прафесійналай трупі. Потым я, маці і старэйшая сястра сталі артыстамі артыфіціяна.

Летам 1918 года я з таварышамі пайшоў добраахвотнікам з чырвоным на фронт. Але ў горадзе Балта мы трапілі ў палон да пятроўцаў, пад расстраляць. Ноччу мы выбраіліся з хлява і ўцяклі. Тры дні хаваіліся ў кукрузе, потым у адным сяле бабка хавала нас у склепе. Нарэшце мы дабраіліся да Ваўнянскі, які быў ужо заняты чырвонымі.

Хутка ў горад прыехаў артыст А. І. Аляксандраў і запрасіў нас у трупу Палітгасветы. Мы ігралі ў Ваўнянску і ў Раёнах. Раз вядзілі па гарадах і мястэчках — Віроўска, Калясоўна і г. д. Да іх трэба было дабрацца поездам, на пад'ездзе. Вадрумоўе жыццё!

Трупа складалася з 28 чалавек. Кожная, нават самае невялікае месца, дзе і залы тэатральнай імя, мы не міналі. Прыходзіла і вяртаўся ў школу, і ў капошні, сваімі намаганнямі майстарства сцэну. Жыць прыходзілася скопкам, дзе прыдзецца. Нягледзячы на такія цяжкія ўмовы, мы з захапленнем працавалі над ролямі. Я спачатку працаваў у трупе рабочым, сфудрама, на выхадных ролях. Але вось Аляксандраў у п'есе Л. Андрэева «Дні напайга жыцця» даў мне ролю Влхана. Я ўвёс у ве-

МОВА САВЕЦКАЙ АРХІТЭКТУРЫ

Андрэй ІКОННІКАЎ,
доктар архітэктары

ста, іх адлюстраванне ў архітэктурных формах і лініях.

Яшчэ адна, здавалася б, прыватная праблема — захаванне помнікаў архітэктурнага мастацтва ў наш час, калі ўжо створаныя гэтыя творы, калі ўжо створаныя гэтыя творы, калі ўжо створаныя гэтыя творы...

У гэтым сэнсе, напрыклад, на Невскім праспекце ў Ленінградзе? На праспекце стаць паўтара дзесяткі цудоўных помнікаў архітэктурнага мастацтва, якія не ўяўляюць сабой проста каменныя і металічныя аб'екты, а сапраўды творы мастацтва, якія не ўяўляюць сабой проста каменныя і металічныя аб'екты...

Тым не менш архітэктару даводзіцца шмат працаваць з існай будовай, якая ўжо існуе, і гэта будова, якая ўжо існуе, і гэта будова, якая ўжо існуе...

ДОБРЫ ДЗЕНЬ, СТАРЫ ЗНАЁМЫ!

Зноў да мінчан прыхаду відомы польскі ансамбль народнай песні і танца «Шліскі». Гэты калектыў з вялікім поспехам выступаў у Палацы спорту, паказваючы цікавы і разнастайны асартымент праграм.

Гарніцыя гесі і танцы, народныя шпіскі «Тройкі», танцы «Кувалы» і «Абарак», жартоўныя песні «Дзядушка» і «Гарніцыя», песенка «Рабіцьнік» і іншыя творы выклікаюць аўдыторыю. Мастацін іранік Станіслаў Хадэна, харэограф Эльвіра Камініна, харавыя...

У другой частцы праграмы ўдзельнічае ансамбль «Сястрычкі», які ў выкананні сваіх песняў і танцаў выклікае аўдыторыю.

М. МЕЛЬНІК.
Драматичны гурток Выдаўскага сельскага клуба Краснапольскага раёна паставіў спектакль па п'есе Л. Карношына «Хай плачужы журавы». Новую работу аматараў самадзейнага сцэнальнага тэатра «Знаходкі», дзе выступілі драмгурткі.

С. СЯМЕНАЎ.
Вялікую дапамогу сельскім кнігальнікам Ашмянскага раёна аказвае грамадскі рэспубліканскі кніг. Актыўна распаўсюджваюць кнігі скартараў камітэта камсамола Барунскай сярэдняй школы Я. Гарлуковіч, машыніста раённай газеты Л. Куніцкага, работніка раймага Р. Вінаградзева і іншыя. Зараз у раёне сотні сямей маюць асабістыя бібліятэчкі.

Г. НЕПЛАКОЎ.
Ф. КУРАС.

Аўторак, 13 мая 1969 года.

патрабаваць вырашэння ў мэтавае, так што гістарычны каштоўнасць ансамбля аказалася скажонай і сапсаванай.

Горад — велікі складаны арганізм, у якім усё ўзаемазвязана, таму і прагназаванне яго развіцця вядзецца не па разрозненых фактарах, не ў плане прыватных гіпотэз. Каб прааналізаваць агульную сістэму, ствараюцца мадэлі, супаўняючы факты ў іх сукупнасці і толькі пасля гэтага робяцца высновы. Гэты падыход дазваляе групам творчых мэдзіраваў у нашым інстытуце падарваць, у асноўным, з маляды архітэктараў, прыкладнае да зэкасідавым вопытам практычнай работы, якія добра ведаюць, такім чынам, сучасную практыку праяктываў і будаўніцтва. Арганізаваны такія групы ў нас параўнальна недаўна, але створаныя імі мадэлі і гіпотэзы горада будучыні — аказаліся дасягліва і цікавымі, прычым улічылі, напрыклад, увагу замежных вучоных і архітэктараў на Міжнароднай выставцы ў Мілане. Архітэктары-сацыялагі, архітэктары-прагносты — гэта спецыялісты ў нас асвойваюцца па ходзе распаўсюджвання перспектываў праблем савецкай архітэктурны. Нас цікавіць ключавыя праблемы: што такое горад, якія яго сацыяльныя функцыі, які асабліва на ім змяняе структуры сям'і, яе патрабаванні, якую ролю адграюць зносіны людзей там, дзе яны жывуць, якія перспектывы і развіцця маюць формы такіх зносін.

Некалькі зносін людзей у калектыве жылога комплексу звязаны з іх інтарсамі, тэрытарыяльнай блізкасцю і іншымі прычынамі. Якія з гэтых прычын вызначальныя, з якімі архітэктар павінен лічыцца пры праяктыраванні будынкаў і размяшчэнні забудовы? Як, напрыклад, найбольш матэрыяльна размяшчаць месцы грамадскага харчавання, адпачывання, працапрыемнасці? Навары і густы людзей розныя, а архітэктар павінен не толькі іх ведаць, але і пастарацца задавоўваць, улічыўшы ўсё яшчэ на стадыі праяктыравання. Гэта адлюстравана ў тых жа п'яніроў кватэр, дома, мікрараёнаў і, нарэшце, горада ў цэлым.

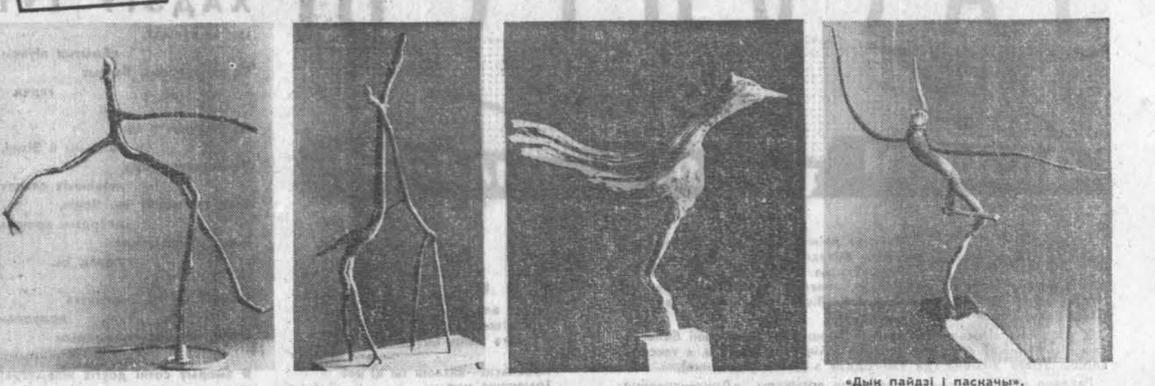
Даследаванне ўсё сфера чалавечага жыцця і дзейнасці ў мінулыя і сучасныя дэмаграфічныя прагназаванні. Тэарэтычныя даследаванні на гэтых пытаннях сістэматызуюцца і публікуюцца ў перыядычным друку, спецыяльны выдадзеныя зборнікі, абмяркоўваюцца на навуковых сесіях у інстытуце.

Асабліва ўвагу вучоным і архітэктарам удзяляюць развіццю эстэтычных праблем савецкай літаратуры. Гэта праблема не асобных форм будынкаў і забудовы, а вышэйшай арганізацыі асяродка горада ў цэлым. Савецкі архітэктар змагавіцца ствараць такія мастацкія формы, якія яра і глыбока адлюстравваюць наш сённяшні дзень, падказваюць людзям уласны нашаму грамадству стіль паводзі, развіваюць густ.

Канструаванне мастацкай мовы савецкай архітэктары — і працяг асабліва важнае, нешта ў ім адзірае ў сувязі са зменай умоў жыцця, нешта адкальваецца, узаб'яваецца. Яго яшчэ трэба ствараць нашым архітэктарам.

А. ДН.

НАЗІРАЛЬНАСЦЬ, ФАНТАЗІЯ, ГУСТ

Кампазіцыя «Алег Пратапоў». Пляшчота. Курка-раба. «Дык пайдзі і паскачы».

Як толькі выпадзе вольная хвіліна, архітэктар Леў Мікалаевіч Пагаралаў адпраўляецца ў лес. Ён палюе за дзівосамі, якія творыць вялікая прырода — прырода.

Не заўсёды Леў Мікалаевіч шукае прыроду ў лесе. Бывае, што праходзіць дзень ці два ў лесе і нічога не знойдзе. Але не бяды — сустрачы з прыродай заўсёды прыносяць радасць.

Вялікі сваёх вандраванняў па лясах Беларусі за апошнія пяць гадоў Л. Пагаралаў паказвае на выставцы «Прырода і фантазія», якая экануецца зараз у мінскай Даме архітэктара. Даманструецца больш за 30 яго работ, арыгінальных, непадобных адна на адну. Каб гадань кампазіцыям паўнае наданне, каб яны перадавалі настрой і характар «героя», Леў Мікалаевіч выкарыстоўвае метал, камень, папірус і таніруе дрэва. Таму работы такія розныя і па задуме і па тэхніцы

выканання. Ён захапляецца, на іх глядзіць з добрай зацікаўнасцю.

Вось прыгожыя пластычныя «Акрабатычны эцюд», дынамічная кампазіцыя «Алег Пратапоў».

Насмешліва і гразнява, гразліва і задуманна — «Пляшчота», «Хто сказаў — цара не трэба?», «Маста-донт», «Буравеснік», «Таішчучая верыярэчка», «Дык пайдзі і паскачы», «На старт», «Гаспадыня Медная гары». Усё не назавеш бо ў кожнай рабоце бачны смелыя палёт фантазіі, высокі густ самаўданага мастака.

Выстада «Прырода і фантазія» выклікала шмат водгукаў. Старэйшы мастак Беларусі, заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Л. Лейтман напісаў у кнізе водгукаў пра работы Л. Пагаралава: «Ён востра бачыць, стварае самыя нечаканыя кампазіцыі. Лічу надзвычай цікавымі пошукі, узятая з дзіўных з'яў прыроды, якая сама з'я-

ляецца крыніцай здзіўляючых пластычных рацэнняў».

«Нас уразіла ваша вялікая фантазія, — пішучы будучым архітэктарам, студэнтам Беларускага політэхнічнага інстытута, — уменне знайсці і паказаць прыроду ў непапулярнай красе».

Ніколі не спадзяваўся, што многае з выстаўленага будзе прынята і стануць бачнымі прычыны ім мастак. «А можа крыху перабольшаюць людзі, каб не псаваць аўтару настрой?»

І далей:
«Які дзіўна вам будзе пачуць, але гэтае мае захапленне дамагае ў працы. Зараз ішла мастацтва разрабавана ў Мінску. Самі разумееце, што заданне гэта невызначальнае. Уяўляеце казанчы гаралок, у якім натуральна пераплітацца нечаканыя дуды далёкіх краін з простымі і мілым сэрцу матывамі роднай Беларусі».

Я. ДАНСКАЯ.

НЯХАЙ ГЛЯДАЧ СМЯЕЦА І РАЗВАЖАЕ!

НЕКАЛЬКІ ПЫТАННЯў КІНАРЭЖЫСЭРУ ЛЕАНІДУ ГАЙДАЎ

«Сям'я праводзіць свайго галаву — бухгалтара Гарбунова ў земскі турмыскі в'язь. У адным з сценных сценаў горада герой вольна выпадку кантрабандысты прымаюць за свайго сувязнога і на шпількі яго забітваюць рукою брыльянтамі і золатам. Пасля вяртання на радзіму «брыльянтавая рука» Гарбунова аказваецца ўдзяржэнні ўвагі супраціўляюцца міліцыі і кантрабандысту. На долю сціплага бухгалтара выпадаюць вялікія складаныя выпрабаванні, з якіх, трэба сказаць, ён выходзіць з ганарам».

На экране — дэталі каларовага кінакамедыя — дэталі рэжысёрства Леаніда Гайдава «Брыльянтавая рука» з Юрыем Нікуліным у галоўнай ролі. У кіраўніцтве папулярнага выдання «Артэфакт» Андрэй Міронаў, Станіслаў Чэкаў і Нона Мардзіюкова.

Свавольны, вясёлы фільм пачынае свой шлях у гледачоў. І а прычыну рэжысёра Леаніда Гайдава адказаць на мае пытанні. Перадмаючы многа — высокі, худы і вельмі маладзевы чалавек у акулярнах, падобны хутчэй на дацэнта кафедры дакладных навук, чым на аўтара камедыійных фільмаў.

— Ваш фільм — зноў экантэррыяльная камедыя. Гэта першая і апошняя любов?

— Відаць, вы чакалі прызнання, накітавалі такога: я, Леанід Гайда, з дзіцячых гадоў марыў ствараць смешныя фільмы. Не было гэтага. А быў іркуці акцёр, які прыхаў у Маскву паступаць на рэжысёрскі факультэт Тэатральнага інстытута, а замест гэтага аказаўся ў Інстытуце кінамастаўства ў майстэрні Рыгора Александрова. Першы мой фільм не быў камедыійным. Толькі з другога заходу я паставіў сатырычную стужку «Жані з таго свету». Гэты фільм не прынес мне сапраўднага творчага задавальнення, хоць да гэтага часу дарыў майму сэрцу. У шасцідзясят годзе наша творчае аб'яднанне вырашыла выпусціць камедыійны апынах. Для гэтага апынаха я зноў кароткаметражкі «Сабак Барбос і незвычайны крыс», «Тройкі», якія складваюцца з Базэліяў, вышэйшымі элементамі, стала карыстацца такім поспехам, у гледачоў, што я асмелься зняць яшчэ адзін кароткаметражны фільм з ім у дэталі — «Самогоншычкі». Наратзілася задума фільм «Аперцыя «В» і іншыя прыгоды Шурыка». Не ведаю, ці заўсёды буду ствараць экантэррыяныя камедыі, але гэты жанр сапраўды невычарпальны...

— У «Брыльянтавай руцэ» са слаўтай «Тройкай» — Нікулін, Віцін, Марчукоў — на экране застаўся адлі Юрыя Нікуліна. Што гэта магло значыць?

— «Тройка» нарадзілася цяжка, і я не думаю, што так лягка я ёй расстанусь, хоць яна ўжо «вырвалася» з палюў майго ўдзяла і здымаецца ў фільмах іншых рэжысёраў. У новай стужцы «Тройку» не магчыма было зняць, таму што яна кідала б цен на нашата стаяночага героя — зусім дастойнага чалавека. Бо здарылася, што там ён быў не ў такім ужо ганаровым званні Балбеса.

Кароткаметражкі «Сабак Барбос і незвычайны крыс» абавязана з'явіцца ў зручным вершаваным фелетону пра браньчэраў. Застаналася толькі прыдумваць характары Базэліяў, Бывалага і Балбеса. А вось сюжэт навелі і набылі «нарады» з карыктурна ў польскім часопісе. Задума фільма «Брыльянтавая рука» з'явілася пасля газетнага артыкула аб кантрабандыстах. Вядома, усё гэта дае толькі першы штуршок. Так што сцэнарый нашых фільмаў я іх не дахопы, так і вертэці, цалкам з-

стаюцца на майм сумленні і сумленні майх сучаснікаў.

— А ці не супрацьпаканамы супрацьпаканамы ідэі экантэррыянай камедыі?

— Яны вельмі неабходныя. Мы імкнемся, каб кожны наш фільм несь пэўную ідэю, хоць, можа, яна не адрозніваецца ў вочы. У кіраўніцтве «Калумбійскага панорамы» востры сатыра накіравана супраць таварыства Сахава. Але гледаць, нешта стаячы герой не толькі на словах, а на справе карае тунявядуць, бюракратыя, жулікаў. І наш Сямён Сямёнавіч Гарбуновіч здзяйсняе свае гераічныя ўчыны з жадання дэмагячы міліцыі выкрыць злчынчыцы.

— Смех бывае розны. Якая рэакцыя гледачоў вам даражэй за ўсё?

— Я стараюся рабіць фільмы для людзей ўсіх узростаў, ад школьнікаў да акадэмікаў. Уважлівы, што гэта цяжка, але магчыма. Каліне, смех гледачоў з таварыства Сахава мне ў многа разоў даражэйшы, чым смех, які выклікае ў публікі Базэліяў, Бывалага і Балбеса. Хоць, каб смаяліся больш, але потым абавязкова здымаўся, а з чаго, уласна кажучы, яны смаяліся. Няхай смяюцца і думуюць — гэта важна!

— За выключэннем «цудоўнай тройкі» да відэа ў вашых фільмах вы заўсёды прымаеце новыя акцёры. У «Калумбійскага панорамы» адкрыліся сатырычныя дараванні Уладзіміра Этуша. У новым фільме вы зноў Андрэй Міронаў... Гэта абавязкова выпадкова аб'явадзіць у вашы намеры?

— Сігналы «Брыльянтавай руцэ» пачаў у рэаліі на Юрыя Нікуліна. І мы ведалі, што ён не адмовіцца. Андрэй Міронава мы таксама «знайшлі» лавелі хутка. На жаль, так не заўсёды бывае. Сцэнарый «Аперцыя «В» мы таксама збіраліся пісаць на пэўнага акцёра. Не выйшла. І потым, калі сцэнарый быў ужо напісаны, мы яшчэ доўга не мелі знайсці выканаўца галоўнай ролі. Многа акцёраў, вольных і зусім маладых, прабылі ў нас на ролю Шурыка, але ні адзін не аздаваў нашых уяўленняў аб гэтым маладым чалавекі. Нарэшце, мы сцінлілі свой выбар на Александры Дзіміяненку, у якім і аказаліся тры неабходны нам спелы рэалістычныя ігры і камедыійнасці.

— З якім тыпам акцёра вам лягчэй і цікавей працаваць?

— З акцёрам, але і толькі «дынамічнае» тое, што трэба па сцэнарыі, але і творчы сам. Гэта значыць, што ён прымае фільм блізка да сэрца. У першую чаргу, такім акцёрам з'яўляецца Юрыя Нікулін. У будучыя карціцы я спадзяюся прадоўжыць прычынае звышветав з Уладзімірам Этушам, Анастасіем Палавым, Андрэем Міронавым.

— Апошняе пытанне — найбольш стандартнае...

— Што я буду рабіць пасля гэтай карціцы, так Мару зняць «Двадзятка крыс». Цяпер вы зачытаеце, а ці не стоаінавата прыступае да гэтай работы пасля экантэррыянай «Залатога цяляці»? Уявіце сабе, ні!

Мікалай НАЗАРАЎ,
(АДН).

«МОНА БЛАНК» КАЛУМБЫЙСКІ «МАЎТЛ»

«МОНА БЛАНК» — выкрывалі людзі з натоўпу, які акружыў дзіўную істоту, што з неварагоднай хуткасцю сначалася з дрэва на дрэва. Гэта здарылася зусім недаўна ў адной з вясак, якая злучылася ў нетрах трапічных лясоў дэпартаменту Каўна на паўдні Калумбіі. Жыхары гэтай вёскі звалі «мона бланка», што ў перакладзе з іспанскага азначае «белая малпа».

Незвычайны жыхар джунгляў аказаўся юнаком гадоў дваццаці. Гаверыч ён не мог і толькі вымаўляў невыразныя гукі, падобныя на малпавы. Рухаўся юнак мала больш на чатырох, а ёў нарэзні, дзіцячы плады і насоямны.

Які п'яні газета «Темпа», якая паводніла аб гэтым выпадку, «навініна» даставіла ў сталіцу Калумбіі — горад Багату. Там яго старана аглядзілі вучоныя-медыкі, антрапалогі і псіхіятры. Было таксама пачаць выслысленне акалічнасцей, пры якіх юнак мог аказацца ў такім стане.

Удалося ўстанавіць, што 20 гадоў назад праз гэтыя мясціны праходзіла індзейская племя, сагнанае са сваёй зямлі мясцовым па-

мешчыкам. Уцякаючы ад узброенай ахоўніцкай, індзейская індзейцы кідалі свае бедныя папайкі, хатні скарб, адным словам, усё, што перамагала ім хавацца ад белытаснай лагоны. У агульнай паніцы і суматні было памінута гурное дзіцё. Хлопчына знайшла ў лесе і вымаркіла чарада малпаў.

Гэты выпадок зрабіў сенсацыю ў калумбійскай сталіцы. Ён зацікавіў многіх вучоных-антрапалагаў, спецыялістаў, якіх вышучаючы праблему выніквання чалавека ў умовах поўнай ізаляцыі ад людзей.

Знайсці і асобы, якія праіраіла да калумбійскага «Маўтлі» цікаваць зусім інашага роду. Некалыкі дзіўныя з тых, што не пагарджаюць нічым, каб зарабіць грошы, прапанавалі сцягань, якія прывялі юнака-малпу ў горад, прадаць яго ім, каб паказаць як чуд цікаўным за адвядунова праці. Сяліне з абурэннем адверлі гэтую нахабную прапанову і завілі, што злчынна зарабіць на нашчасці чалавека.

І. ГОЛУБЕВ,
(ТАСС).

ЭЛЕБАЧАННЕ

13 мая

Першая праграма, 9.10 — тэлебачанне школе «Фізіка» 10-га класа. «Цеплавая рухавіца», 9.40 — «Мянуны». Кінавары, 10.00 — «Тэатральныя спектаклі». 10.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. Перадача з Сочы, 10.45 — «Велогона міру». Перадача з Польшчы (у запісе) «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. Перадача з Сочы, 11.00 — тэлевізійны навіны (М). 11.15 — «Назгодныя мейстры прыкладнага мастацтва» (М). 11.30 — для дашкольнікаў і маладых школьнікаў «Музычны пераможы». Перадача з Польшчы (у запісе) «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. С. М. Кіраў, 11.30 — «Панарамы навіны», 11.35 — «На ўданых будоўлях прыгоды», 11.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 11.55 — «Велогона міру». Перадача з Польшчы (у запісе) «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 12.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 12.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 12.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 12.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 13.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 13.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 13.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 13.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 14.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 14.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 14.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 14.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 15.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 15.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 15.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 15.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 16.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 16.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 16.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 16.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 17.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 17.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 17.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 17.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 18.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 18.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 18.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 18.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 19.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 19.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 19.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 19.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 20.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 20.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 20.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 20.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 21.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 21.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 21.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 21.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 22.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 22.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 22.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 22.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 23.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 23.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 23.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 23.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 24.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 24.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 24.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 24.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 25.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 25.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 25.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 25.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 26.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 26.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 26.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 26.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 27.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 27.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 27.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 27.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 28.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 28.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 28.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 28.45 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 29.00 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 29.15 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 гадзін. 29.30 — «Вялікая праблема» кінаапіс «15 лаверка» да 15 г